

## EDUSKUNNAN VASTAUS 61/2004 vp

### Hallituksen esitys laiksi lähestymiskiellosta annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 21 luvun 17 §:n kumoamisesta

#### *Asia*

Hallitus on vuoden 2003 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi lähestymiskiellosta annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 21 luvun 17 §:n kumoamisesta (HE 144/2003 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 2/2004 vp).

#### *Päätös*

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## Laki

### lähestymiskiellosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* lähestymiskiellosta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (898/1998) 2 §:n 2 momentti sekä 3, 7, 11 ja 15 § sekä  
*lisätään* 1 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 2 a §, 8 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 12 a § seuraavasti:

#### 1 §

##### *Lähestymiskielto*

---

Jos itsensä uhatuksi tunteva henkilö ja henkilö, jota vastaan kieltoa pyydetään, asuvat vakituisesti samassa asunnossa, lähestymiskielto voidaan määrätä henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvan rikoksen tai tällaisen rikoksen uhan torjumiseksi (*perheen sisäinen lähestymiskielto*).

#### 2 §

##### *Kiellon määräämisen edellytykset*

---

Perheen sisäinen lähestymiskielto voidaan määrätä, jos henkilön, jota vastaan kieltoa pyydetään, uhkauksista, aiemmista rikoksista tai muusta käyttäytymisestä voidaan päätellä, että hän todennäköisesti tulisi tekemään itsensä uhatuksi tuntevan henkilön henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvan rikoksen, eikä kiellon

määrääminen ole kohtuutonta ottaen huomioon uhkaavan rikoksen vakavuus, samassa asunnossa asuvien henkilöiden olosuhteet ja muut asias-  
sa ilmenneet seikat.

2 a §

*Kiellon määräämisen edellytysten arvioiminen*

Kiellon määräämisen edellytyksiä arvioitaessa on otettava huomioon asiaan osallisten henkilöiden olosuhteet, jo tapahtuneen rikoksen tai häirinnän laatu ja toistuvuus sekä todennäköisyys, että henkilö, jota vastaan kieltoa pyydetään, jatkaisi häirintää tai tekisi itsensä uhatuksi tuntevaan henkilöön kohdistuvan rikoksen.

3 §

*Kiellon sisältö*

Sen mukaan kuin asiaa koskevassa ratkaisussa tarkemmin määrätään, lähestymiskieltoon määrätty henkilö ei saa tavata suojattavaa henkilöä eikä muuten ottaa häneen yhteyttä tai sitä yrittää (*perusmuotoinen lähestymiskielto*), ellei 4 momentista muuta johdu. Kiellettyä on myös suojattavan henkilön seuraaminen ja tarkkaileminen.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, perheen sisäiseen lähestymiskieltoon määrätyn henkilön on poistuttava asunnosta, jossa hän ja suojattava henkilö asuvat vakituisesti, eikä hän saa palata asuntoon.

Jos on syytä olettaa, että 1 momentin mukainen lähestymiskielto ei ole riittävä rikoksen uhan tai muun häirinnän torjumiseksi taikka 2 momentin mukainen lähestymiskielto rikoksen uhan torjumiseksi, lähestymiskielto voidaan määrätä laajennettuna koskemaan myös oleskelua suojattavan henkilön vakituisen asunnon tai loma-asunnon, työpaikan tai erikseen määritellyn muun niihin rinnastettavan oleskelupaikan läheisyydessä (*laajennettu lähestymiskielto*).

Lähestymiskielto ei koske yhteydenottoja, joihin on asiallinen peruste ja jotka ovat ilmeisen tarpeellisia.

7 §

*Lähestymiskiellon voimassaolo*

Lähestymiskielto voidaan määrätä enintään yhdeksi vuodeksi. Perheen sisäinen lähestymiskielto voidaan kuitenkin määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kielto tulee voimaan silloin, kun käräjäoikeus tekee ratkaisun kieltoon määräämisestä. Ratkaisua on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei asiaa käsittelevä ylempi tuomioistuim toisin määrää.

Kielto voidaan uudistaa. Tällöin lähestymiskielto voidaan määrätä enintään kahdeksi vuodeksi. Perheen sisäinen lähestymiskielto voidaan kuitenkin uudistettaessa määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kiellon uudistamista voidaan pyytää ennen edellisen kiellon päättymistä.

8 §

*Ratkaisun sisältö*

— — — — —  
Jos perheen sisäinen lähestymiskielto määrätään, ratkaisussa on myös yksilöitävä asunto, josta kieltoon määrätyn henkilön on poistuttava, sekä määrättävä siitä, miten kieltoon määrätty henkilö saa haltuunsa tarpeelliset henkilökohtaiset tavaransa. Tarvittaessa ratkaisuun on liitettävä ohjeet siitä, mistä kieltoon määrätty henkilö voi saada apua asumisensa järjestämiseksi kiellon voimassaoloaikana.

11 §

*Päätös väliaikaisesta lähestymiskiellosta*

Lähestymiskielto voidaan määrätä myös väliaikaisena. Väliaikaisesta lähestymiskiellosta päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies. Siitä voi päättää myös tuomioistuin.

Pidättämiseen oikeutettu virkamies voi määrätä väliaikaisen lähestymiskiellon viran puolesta, jos kiellolla suojattavan henkilön suojan tarpeen ilmeisyys edellyttää kiellon välitöntä antamista ja jos asiassa ilmenneistä seikoista on pääteltävissä, että kiellolla suojattava henkilö ei

kieltoon määrättävää henkilöä kohtaan tunte-  
mansa pelon vuoksi tai muusta syystä kykene  
itse kieltoa hakemaan.

Ennen väliaikaista lähestymiskieltoa koske-  
van asian ratkaisemista sekä kieltoon määrät-  
täväksi aiotulle että sillä suojattavalle henkilöl-  
le on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Asia  
voidaan kuitenkin ratkaista asiaan osallista kuu-  
lematta, jos pyyntö on ilmeisen perusteeton tai  
jos kieltoon määrättäväksi aiottua henkilöä ei ta-  
voiteta.

Väliaikaista lähestymiskieltoa koskevaan  
päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

#### 12 a §

##### *Perheen sisäisen väliaikaisen lähestymiskiellon käsitteleminen käräjäoikeudessa*

Käräjäoikeuden on pidettävä pääkäsittely vii-  
kon kuluessa siitä, kun pidättämiseen oikeutettu  
virkamies on saattanut päätöksensä väliaikai-  
seen perheen sisäiseen lähestymiskieltoon mää-  
räämisestä käräjäoikeuden käsiteltäväksi. Jos

pääkäsittely peruutetaan, uusi pääkäsittely on pi-  
dettävä viimeistään kahden viikon kuluttua siitä  
päivästä, jolloin pääkäsittely oli tarkoitus toimit-  
taa.

Jos erittäin tärkeä syy vaatii, 1 momentissa  
tarkoitettu määräaika voidaan määrätä edellä  
säädettyä pidemmäksi.

Jos pääkäsittely peruutetaan tai sitä lykätään,  
käräjäoikeuden tulee samalla määrätä, pidetään-  
kö väliaikainen perheen sisäinen lähestymiskiel-  
to voimassa.

#### 15 §

##### *Lähestymiskiellon rekisteröinti*

Lähestymiskiellon tallettamisesta poliisi-  
asiain tietojärjestelmään ja tietojen poistamisesta  
järjestelmästä säädetään henkilötietojen käsit-  
telystä poliisitoimessa annetussa laissa  
(761/2003).

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 \_\_\_\_.

## Laki

### rikoslain 21 luvun 17 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Tällä lailla kumotaan 19 päivänä joulukuuta  
1889 annetun rikoslain (39/1889) 21 luvun 17 §,  
sellaisena kuin se on laissa 578/1995.

#### 2 §

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 \_\_\_\_.

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2004